

СУТЬ ТА МОДЕЛІ РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНТЕХ: НОВИЙ ПОРЯДОК ДЕННИЙ

І. Я. КУЗЬМУК, канд. екон. наук,
асист. кафедри економічної теорії, менеджменту та адміністрування
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, м. Чернівці

В ХХІ столітті одним з найбільш динамічних ринків є ринок фінансових послуг, зміни якого, багато в чому, завдячують цифровим перетворенням, які здійснюються завдяки появі і під впливом нових фінансових технологій. Загалом, фінтех (фінансові технології) – це технології, що застосовуються в фінансових службах, або використовуються для того, щоб допомогти компаніям керувати фінансовими аспектами свого бізнесу, включаючи нові програми та додатки, процеси та бізнес-моделі. Раніше фінтех сприймався виключно як внутрішні розробки та процеси фінансових установ, до яких у споживачів фінансових послуг не було прямого доступу. Але, сьогодні фінтех став основою для всіх онлайн-транзакцій – переказів грошей, кредитування, сплати комунальних платежів тощо [1]. Тобто, по-суті: фінтех – це сучасні технології, які, зазвичай, засновані на цифровізації і проявляються у наступних формах:

- інновації в продуктах або послугах;
- інновації в процесах;
- організаційних інноваціях;
- інновації в бізнес-моделях.

Сучасні фінансові послуги в основі яких лежать інноваційні технології пропонують нову якість процесів, які можуть суттєво відрізнятися, в основному, залежно від учасників:

- P2P - між приватними особами (person-to-person або peer-to-peer).
- B2P - від компанії приватній особі (business-to-person).
- P2B - від приватної особи компанії (person-to-business).
- B2B - між компаніями (business-to-business).

Моделей застосування фінансових технологій є досить багато і з кожним роком їх відсоток суттєво зростає (паралельно із глибиною послуги), а до основних моделей фінтеху варто віднести такі: управління особистими фінансами, інвестиційні платформи, краудфандинг та краудсорсинг, сервіси аналізу Big Data (технології та методи, за допомогою яких аналізують та обробляють величезну кількість, як структурованих так і неструктурованих, даних), криптовалюти та технологія блокчейн, платежі та розрахунки, цифрова безпека, необанки (банки без відділень), платформи із використанням штучного інтелекту для бізнесу та споживачів, InsureTech (автоматизація страхових продуктів), системи міжнародних переказів, RegTech (цифрова автоматизація адаптування бізнесу до змін законодавства та умов ринку) та інші [2; 3].

Варто зазначити, що використання фінансових технологій обумовлено наявними перевагами, визначальними з яких є швидкість і зручність (інколи здійснення операцій в інтернеті разом з реєстрацією займають до 5 хв., на противагу годинам, які споживачі змушені були витратити, щоб знайти,

дістатись і провести операцію); широкий асортимент, який постійно оновлюється на основі глобального аналізу запитів споживачів; менша вартість послуг через відсутність необхідності у компанії вкладати кошти у фізичну інфраструктуру; глибша персоналізація, яка виникає через можливість збирати, програмно аналізувати дані клієнтів (в т.ч. і через соціальні мережі) та автоматично генерувати для них вигідні індивідуальні пропозиції.

Проте, зауважимо, що використання інноваційних фінансових технологій несе і ряд загроз через їх недоліки, які спричиненні недосконалістю (а, інколи, і практично цілковитою відсутністю) регуляторної бази по причині новизни таких технологій. Також, важливим є врахування технологічних ризиків пов'язаних зі збереження особистих даних та технологічну доступність, оскільки попри те, що створюючи такі продукти, розробники дбають про легкість їх використання, але все-рівно для багатьох груп вони залишаються складними для використання.

Події 2020 року, в основі яких лежало поширення Covid-19, змусили і споживачів і бізнес (та інших суб'єктів) закласти принцип дистанційності як ключовий у багатьох процесах, чим значно пришвидшили поширення нових віртуальних фінансових технологій. Пробуючи спрогнозувати розвиток цієї сфери, зауважимо, що основними трендами фінтеху на 2021 рік, на думку фахівців, можуть стати наступні види взаємодії, а саме: невидимі фінанси (платежі та розрахунки); QR-коди; криптовалюта; гібридні фінансові продукти; кредитування та страхування діяльності; гіперперсоналізація через штучний інтелект, великі дані та кіберзахист.

На наш погляд, не оминуть дані тенденції і Україну, хоча це залежатиме як від політичної ситуації (в тому числі і лібералізації законодавства), так і від економічної. Зауважено, що ринки Центральної Азії та Східної Європи, ємність яких понад 300 мільйонів осіб, є доволі привабливими для фінтех компанії, оскільки за розрахунками тільки половина населення наразі активно використовує фінансові продукти [4]. Вагомим аргументом фінтех-інтузіастів в Україні є те, що ментально ми (українці) демонструємо доволі швидко готовність долучитися до всього трендового та технологічно-модного у світі. Крім цього, відмітимо, що суттєвою перевагою України є наявність висококваліфікованих спеціалістів, які здатні генерувати та підтримувати системи як на рівні малих стартапів, так і на рівні багатомільйонних міжнародних проектів.

Звісно, фінансові технології динамічно розвиваються паралельно із появою нових споживчих потреб, в той же час, фінтех самостійно змінює світ, встановлюючи новий порядок денний – тотальну цифровізацію фінансових відносин. Звичайно, можна багато дискутувати щодо вигод і недоліків та потенційних переваг і загроз, проте, на наш погляд, зупинити експансію нових фінансових технологій вже неможливо, а нашим завданням стає – максимізація (кількісна та якісна) її корисних ефектів та мінімізація негативних проявів.

Література:

1. Що таке фінтех і як він впливає на ваше життя вже сьогодні? Epravda.com.ua. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/fintech/5bbc7795a3b52/> (дата звернення: 24.01.2021).

2. Дегрік А. Головні тренди світового fintech-бізнесу у 2020 році та їхня роль в Україні. Ua.news. URL: <https://ua.news/ua/glavnye-trendy-myrovogo-fintech-byznesa-v-2020-godu-y-kak-ony-otrazylys-na-ukraynskom-rynke/> (дата звернення: 28.01.2021).

3. Фінтех-2019: дослідження українського ринку фінансових технологій. Management.com.ua. URL: <http://www.management.com.ua/tend/tend1139.html> (дата звернення: 26.01.2021).

4. Кармазінський В. Куди крокує цей світ: топ-3 технологічних трендів на фінансовому ринку. Mind.ua. URL: <https://mind.ua/openmind/20196898-kudi-krokuje-sej-svit-top-3-tehnologichnih-trendiv-na-finansovomu-rinku> (дата звернення: 27.01.2021).